

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-10-13 Nr. 429-421
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir Swedbank P&C Insurance AS, veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo žalą trinkelėms, garažo grindų plytelėms bei elektros kabeliui, pareiškėjo teigimu sukeltą šalčio poveikio (toliau – įvykis), pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Atsižvelgiant į nustatytas įvykio aplinkybes bei pateiktus įrodymus, nenustatyta jokio staigaus ir netikėto įvykio, kuris galėtų būti pripažintas draudžiamuoju pagal draudimo sutarties sąlygas. Kartu nustatyta, kad įvykio aplinkybės atitinka bent vieną iš taikomose draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės)² įtvirtintų nedraudžiamojo įvykio sąlygų, nes žala pareiškėjo turtui atsirado dėl konstrukcinių, projektavimo ir įrengimo darbų trūkumų. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. rugpjūčio 15 d. iki 2026 m. rugpjūčio 14 d. buvo apdraustas gyvenamasis pastatas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

2026 m. gegužės 25 d. pareiškėjas pranešė apie 2026 m. vasario 25 d. įvykį: „Isalas iskele trinkeles, ko pesakoje buvo pazeistos garazo plyteles, bei trifazis elektros kabelis esantis po plytelemis.“

Draudiko įgaliota partnerė UAB „Smart Claims“ atliko draudimo objekto apžiūrą, surašė sugadinto turto apžiūros aktą, užfiksavo įvykio vietą nuotraukose. Apžiūros metu buvo užfiksuotos sutrūkusios, skilusios garažo grindų plytelės, iškeltos betoninės trinkelės. 2026 m. birželio 9 d. draudiko partnerė parengė Nuostolio vertinimo ataskaitą Nr. VTU166741 (toliau – Ekspertinė išvada), kurioje nustatyta, jog žala atsirado dėl projektavimo, statybos-įrengimo darbų broko arba klaidų. Surinktų duomenų pagrindu draudikas nusprendė įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką peržiūrėti sprendimą, įvykį pripažinti draudžiamuoju ir atlyginti pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nurodė, kad draudiko sprendimas grindžiamas Ekspertine išvada, kuri buvo parengta neatlikus jokių techninių tyrimų ir nenustačius konkretaus statybos ar projektavimo

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Gyventojų turto draudimo taisyklės Nr. v0424, galiojančios nuo 2024 m. balandžio 11 d.

defekto. Pareiškėjo teigimu, Ekspertinėje išvadoje nurodyta, kad žalą galėjo lemti ir stipraus šalčio metu užšalusios drėgmės plėtimasis, todėl, pareiškėjo vertinimu, būtent šis staigus ir netikėtas (šalčio) poveikis laikytinas faktine žalos priežastimi.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad žala apdraustam turtui kilo ne dėl staigaus ir netikėto išorinio poveikio, o dėl konstrukcijų judėjimo-sėdimo bei įrengimo darbų klaidų, broko. Draudikas pažymėjo, kad pagal draudimo taisyklės žala, atsiradusi dėl konstrukcinių elementų nusėdimo ar nekokybiškų statybos darbų, laikoma nedraudžiamuoju įvykiu.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas pagrįstai atsisakė žalą pareiškėjo turtui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.³

Draudžiamasis įvykis apibrėžiamas kaip draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁴. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.⁵ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).⁶

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „visų rizikų“ draudimu, t. y. nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.⁷

Taisyklėse aprašyti nedraudžiamieji įvykiai, t. y. įvykiai, dėl kurių draudikui nekyla pareiga

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁷ Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyrius „Visų rizikų draudimas“.

atlyginti nuostolius: „Draudimo apsauga netaikoma įvykiams ir Draudimo išmoka už juos nemokama, jeigu jie kilo dėl žemiau išvardytų priežasčių, įvykių, sąlygų ir veiksmų arba dėl jų atsiradusios žalos: <...> nekokybiški statybos ar remonto darbai; skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidos; nekokybiškų ar netinkamų medžiagų naudojimas; <...> statinio, jo pamatų, sienų ar kitų konstrukcinių elementų nusėdimas, pakilimas, poslinkis, išsiplėtimas, medžiagų nusidėvėjimas, vibracija“.⁸

Pareiškėjas tiek draudikui, tiek kreipimesi į Lietuvos banką nurodo, kad žalą sukėlė staigus ir netikėtas šalčio, užšalusios drėgmės poveikis.

Draudikas sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia turto apžiūros aktu, įvykio vietos nuotraukomis, Ekspertine išvada.

Ekspertinėje išvadoje konstatuota, kad trinkelio dangos, apdailos defektų ir statinio konstrukcijų deformacijos yra sukeltos projektavimo, statybos-įrengimo darbų broko arba klaidų: nepakankamas pamatų įgilinimas, nepakankamas grunto drenavimo sprendimas, termoizoliacijos, hidroizoliacijos, kompensacijos sluoksniai ir siūlės, ar kitos priežastys, sudariusios sąlygas deformacijoms. Ekspertinėje išvadoje taip pat konstatuota, kad atliktos apžiūros metu nebuvo nustatyta vandentiekio, patalpų šildymo sistemos, kanalizacijos tinklų avarijų požymių, o vienkartinis ir staigus šalčio poveikis negali sukelti tokių defektų atsiradimo, atsižvelgiant į jų pobūdį, intensyvumą ir išsidėstymo lokacijas.

Papildomai draudiko pasitelktas ekspertas nurodė, kad vadovaujantis Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos (toliau – LHMT) duomenimis, laikotarpiu nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. vasario 25 d. Vilniaus regione žemiausia temperatūra buvo 2026 m. vasario 2 d., t. y. – 25,4 laipsniai. Pareiškėjo deklaruojamą įvykio dieną, t. y. 2026 m. vasario 25 d., žemiausia oro temperatūra buvo –2,9 laipsniai. Vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 2.01.12:2024 „Statybų klimatologija“⁹ (toliau – Reglamentas)¹⁰ nuostatomis, minimali temperatūros riba, skirta skaičiavimui, pagal kurį pastatyto namo išorinės atitvaros užtikrintų gyvenamosios paskirties patalpų įprastą eksploataciją yra –33,4 laipsniai.¹¹ Taigi, nagrinėjamu atveju, nebuvo nustatyta, kad įvykio dienai ar artimomis įvykio dienai datomis, oro temperatūra būtų pasiekusi minimalią projektinę oro temperatūrą. Todėl aplinkybė, kad po įprastų Lietuvos klimato sąlygoms būdingų temperatūros svyravimų atsirado tokio pobūdžio pažeidimai papildomai patvirtina tikimybę, jog jų atsiradimas yra susijęs su konstrukciniais, projektavimo ir įrengimo trūkumais, o ne su vienu konkrečiu staigiu ir netikėtu išoriniu įvykiu.

Taigi, darytina išvada, kad įvykis ne tik neatitinka jokio staigaus ir netikėto draudžiamojo įvykio požymio, numatyto Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyriuje „Visų rizikų draudimas“, tačiau įvykio aplinkybės atitinka bent vieną iš tame pačiame skyriuje įtvirtintų bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

Pagrindo nesivadovauti specialią žinių turinčio asmens parengta Eksperto išvada nenustatyta. Eksperto atlikto tyrimo duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja sutrinkintiems objektyviems duomenims ir nustatytoms faktinėms aplinkybėms.

Nors pareiškėjas kreipimesi nurodo, kad draudiko pasitelktas ekspertas neatliko pamatų gylio matavimų, konstrukcijų atidengimo, grunto, drenažo, hidroizoliacijos, termoizoliacijos ar kitų techninių tyrimų, Lietuvos banko nuomone, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai, Eksperto išvada bei sutarties šalių sutartos draudimo apsaugos sąlygos pagrindžia, kad draudikas dėjo reikiamas pastangas tinkamai įgyvendinti įstatyme nustatytas pareigas tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui nustatyti. Be to, pareiškėjas neteikė jokių duomenų ar įrodymų, paneigiančių draudiko nustatytas įvykio aplinkybes, o rėmėsi tik subjektyviais paaiškinimais.

Vertinant pareiškėjo argumentus, kad draudikas neįvertino Taisyklių išimties, pagal kurią atlyginami nuostoliai dėl staigaus ir nenumatyto įvykio, kilusio dėl išvardytų priežasčių (nekokybiškų statybos darbų, projektavimo klaidų, nekokybiškų medžiagų naudojimo), išskyrus žalą tai draudimo objekto daliai, kuri sukėlė nuostolius, atkreiptinas dėmesys į tai, kad nagrinėjamu atveju įvykio požymiai neatitinka jokio staigaus ir netikėto įvykio požymio, todėl nėra pagrindo vertinti, kad įvykis patenka į Taisyklėse įtvirtinto nedraudžiamojo įvykio išimties ribas.¹²

⁸ Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyrius „Visų rizikų draudimas“.

⁹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. D1-320.

¹⁰ Statiniams, pastatytiems iki 2024 m. spalio 1 d. galiojo Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos 1994 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 76 patvirtintos statybos normos RSN 156 94 „Statybinė klimatologija“.

¹¹ Tai nereiškia, kad jei lauko temperatūra nukrečia žemiau –33 °C, automatiškai įvyksta avarija ar konstrukcijos peršąla. Gyvenamieji namai yra inertiški šilumos kaupimo atžvilgiu, ir trumpalaikis temperatūros nukritimas iki –33 °C nesukelia avarijos, su sąlyga, kad nėra statybos darbų broko, ar ženklaus fizinio nusidėvėjimo.

¹² Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyriuje „Visų rizikų draudimas“ nurodyti

Atsižvelgiant į nustatytas įvykio aplinkybes bei pateiktus įrodymus, sutiktina su draudiko daroma išvada, kad nagrinėjamu atveju nenustatyta staiga ir netikėto įvykio, kuris galėtų būti pripažintas draudžiamuoju pagal draudimo sutarties sąlygas. Kartu nustatyta, kad įvykio aplinkybės atitinka bent vieną Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyriuje „Visų rizikų draudimas“ įtvirtintą nedraudžiamą įvykio sąlygą.

Draudikui pagrindus sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, jam nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo turtui atsiradusios, su įvykiu siejamos žalos.

Išvada

Nustačius, jog draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio apdraustam turtui padarytos žalos, pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.¹³

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

pavyzdžiai.

¹³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.